

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/78/31/90

SYTUACJA ZAKŁADU PRACY W OPINII PRACOWNIKÓW GOSPODARKI USPOŁECZNIONEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC '90

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Wśród pracowników uspołecznionego sektora gospodarki dosyć powszechne jest przekonanie o pogorszeniu się od początku roku ogólnej sytuacji ich zakładów pracy oraz o dalszym narastaniu trudności w najbliższych miesiącach¹. Sytuację w zakładzie w porównaniu z końcem ubiegłego roku oceniło jako lepszą - 14,6% respondentów (o wiele lepszą - 1,7, trochę lepszą - 12,9), taką samą - 23,5%, gorszą - 55,0% (trochę gorszą - 30,8, o wiele gorszą - 24,2). Nie miało zdania na ten temat 6,8% badanych.

Z kolei przewidywania w kierunku zmian sytuacji w zakładzie w ocenie ankietowanych wyglądają następująco: na poprawę wskazało 21,4%, nie przewiduje zmian 40,0%, pogorszenie zakłada 30,6%, a tylko 7,8% nie ma zdania na ten temat.

Nowemu systemowi ekonomicznemu - częściej niż innym czynnikom - przypisuje się zmiany w zakładzie tak na gorsze, jak na lepsze, ale wyraźnie częściej jest on postrzegany jako przyczyna zmian niekorzystnych. Wdrażany system ekonomiczny i sytuacja gospodarcza kraju to prawie jedyne przyczyny kłopotów w zakładzie pracy. Sporadycznie za regres czyni się odpowiedzialną załogę czy kierownictwo zakładu. Są one natomiast często postrzegane jako czynnik sprawczy sytuacji określanej jako lepsza niż w grudniu '89 (tab. 1). Można zaryzykować twierdzenie, że badani postrzegający poprawę lub pozostawanie bez zmian sytuacji w swoich zakładach są zintegrowani z kierownictwem i załogą, brak zaś podstaw do tezy o masowym zasięgu konfliktu między dotychczasowym kierownictwem a załogą na tle pogarszającej się sytuacji zakładu.

¹ "Nowy ład gospodarczy"(2) - badanie zrealizowano w dniach 1-4 marca 1990 r. na ogólnopolskiej 994-osobowej reprezentacji zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej.

Tabela 1

w procentach

Obecna sytuacja w zakładzie w porównaniu z końcem ubiegłego roku	Respondenci					
	czyniący odpowiedzialnym za ten stan rzeczy:					nie mający zdania
	nowy system ekonomiczny	sytuację kraju	kierownictwo	załogę	sytuację	
			zakładu			
Lepsza	34,7	9,0	29,9	16,0	8,3	2,1
Taka sama	14,9	22,2	28,1	5,9	24,4	4,5
Gorsza	49,7	31,3	6,9	0,5	11,2	0,4

Krytycznie ocenia się warunki zewnętrzne, w jakich działają zakłady pracy, i osiągnane efekty rzeczowe (tab. 2). W odniesieniu do większości wskazanych w tabeli aspektów funkcjonowania zakładu odsetek dostrzegających pogarszanie się sytuacji jest w marcu większy niż w lutym.

Tabela 2

w procentach

Przedmiot oceny	Ocena sytuacji we własnym zakładzie							
	poprawa		bez zmian		pogorszenie		brak zdania	
	II '90	III '90	II '90	III '90	II '90	III '90	II '90	III '90
	Możliwość zbytu wyrobów	8	5	22	13	57	68	13
Sytuacja finansowa zakładu	13	19	25	17	44	53	18	10
Wielkość produkcji	17	15	31	21	36	52	15	10
Zaopatrzenie surowcowo-materiałowe	11	16	38	38	42	40	9	6

Dosyć powszechne jest wśród pracowników przedsiębiorstw i instytucji uspołecznionych przekonanie o dokonującej się w ich firmach racjonalizacji. Potwierdzeniem może być to, że ponad połowa pracowników przedsiębiorstw zajmujących się produkcją materiałą mówi o wzroście oszczędności materiałów, surowców i energii, a sporo badanych dostrzega - szczególnie w ostatnim miesiącu - wzrost chęci do pracy swoich współpracowników i poprawę organizacji pracy (tab. 3).

Tabela 3

w procentach

Przedmiot oceny	Ocena sytuacji we własnym zakładzie							
	poprawa		bez zmian		pogorszenie		brak zdania	
	II'90	III'90	II'90	III'90	II'90	III'90	II'90	III'90
Oszczędność materiałów i surowców	-	54	-	29	-	2	-	13
Oszczędność energii elektrycznej	-	53	-	30	-	4	-	11
Chęć do pracy	29	41	42	38	24	17	4	4
Organizacja pracy w zakładzie	24	30	58	54	12	9	7	7
Wykorzystanie kwalifikacji pracowników	23	23	57	62	11	4	8	10

Przewaga oceniających sytuację jako zadowalającą widoczna jest w odpowiedziach na pytanie dotyczące aktualnej sytuacji w takich sprawach, jak: powiązanie płac z wynikami finansowymi przedsiębiorstwa, traktowanie w zakładzie złych pracowników czy możliwości zdobycia w nim dobrych zarobków. Po około 40% badanych formułuje pozytywną i mieszaną opinię w każdej z tych spraw, a około 20% negatywną. Związek wynagrodzenia pracownika za jego pracę z wynikami ekonomicznymi osiąganymi przez zakład respondenci ocenili w marcu br. (i odpowiednio w lutym br.) następująco: na duży związek - wskazało 46,3% (44,0), na niewielki - 27,5% (26,5), na żaden - 25,2% (29,1); 0,9% (0,1) nie miało zdania na ten temat. A oto jakie są opinie na temat złego pracownika w zakładzie pracy badanego: 23,3% wskazało na jego zwolnienie z pracy, 14,5% - na przesunięcie na inne stanowisko, 33,4% dowodzi, że ma on szansę poprawy, 16,5% - że jest zaledwie tolerowany, 8,2% - nie dostrzegany; 2,4% ogółu ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

Jak widać z tabeli 4, porównanie danych z 1990 roku z odpowiedziami pracowników gospodarki uspołecznionej sprzed

trzech lat na podobne - chociaż nieidentyczne² - pytanie wskazuje, że zmalała liczba przekonanych o znaczeniu aktywności politycznej pracowników oraz powiązań z przełożonymi i konformizmu wobec nich, ale wzrosło poczucie, że nie ma sposobów osiągnięcia dobrych zarobków lub tzw. fuch.

Tabela 4

w procentach

Możliwości uzyskania wysokich dochodów	Wskazania badanych	
	1987 r.	1990 r.
Dobra i fachowa praca	68,2	37,3
Konformizm wobec przełożonych	22,6	8,0
Konformizm wobec współpracowników	2,5	1,9
Wyklócanie się o swoje	15,0	8,0
Układy z przełożonym	17,3	7,8
Tzw. fuchy	4,8	11,3
Wynoszenie z zakładu przedmiotów możliwych do sprzedania	1,5	1,6
Aktywność związkowa (polityczna)	9,5	0,3
Nie ma takich sposobów	7,4	21,8

Wypadkową nadziei na racjonalizację stosunków w firmie i zaniepokojenia regresem ich możliwości finansowo-wytwórczych jest morale pracownicze, wyrażające się tak zadowoleniem z pracy, jak popieraniem "dzikiego" strajku na tle ekonomicznym. Gotowość akceptacji akcji strajkowej przejawia grupa znacznie większa niż sfrustrowanych pracą zawodową. Swój stosunek do pracy respondenci określili następująco: zadowolonych jest 72,6% (bardzo - 11,9, raczej - 60,7), niezadowolonych - 27,1% (raczej - 22,5, bardzo - 4,6%).

Gdy zaś chodzi o deklaracje przystąpienia do strajku, respondenci swoje odpowiedzi zawarli w takich kategoriach:

² W 1987 roku pytano o dwa najważniejsze sposoby zdobycia w zakładzie pieniędzy, w 1990 r. - o jeden najważniejszy sposób uzyskania dobrego wynagrodzenia.

pewne - 9,6%, możliwe - 31,8%, mało prawdopodobne - 28,8%,
wykluczone - 27,6%; 2,2% nie miało zdania na ten temat.

Jeszcze większa liczba krytycznie ocenia działania związków zawodowych na rzecz zapewnienia właściwych płac i pewności zatrudnienia (tab. 5).

Tabela 5

w procentach

Związki zawodowe	Troska związków zawodowych o płacie i zapewnienie zatrudnienia			Brak zdania
	należyta	za mała	żadna	
"Solidarność"	22,2	50,5	18,9	7,4
OPZZ	15,2	49,0	23,3	11,6
Inne	10,3	26,8	30,6	27,3

Członkowie "Solidarności" są nie tylko bardziej krytyczni niż członkowie związków zrzeszonych w OPZZ w ocenie sposobu zdobycia wysokiego wynagrodzenia i stosunku do ludzi źle pracujących, ale także częściej niż OPZZ-owcy są gotowi uczestniczyć w "dzikich" strajkach. Częściej natomiast niż nie należący do jakichkolwiek związków postrzegają racjonalizację w zakładzie (wzrost chęci do pracy, oszczędność czynników produkcji, powiązanie zarobków ze stanem zakładu pracy).

Ocena prawie wszystkich występujących w ankiecie aspektów funkcjonowania zakładu pracy zależy od postrzegania własnej sytuacji materialnej, ogólnego stosunku do planu Balcerowicza i zagrożenia respondenta bezrobociem. Przewidujący powodzenie programu przemian gospodarczych, nie odczuwający zagrożenia bezrobociem oraz uważający swoją sytuację materialną jako dobrą - pozytywniej niż pozostali oceniają wydarzenia w zakładzie (por. aneks). Tak więc ustosunkowanie się do procesów zachodzących w miejscu pracy podlega ogólnym prawidłowościom: pozytywne postawy wobec nich pojawiają się wtedy, gdy istnieje szansa zaspokojenia potrzeb indywidualnych i potwierdzenia systemu wartości.

Tabela 1 Sytuacja w zakładzie w porównaniu z końcem ubiegłego roku (w %)

Charakterystyka postawy badanych	Lepsza	Taka sama	Gorsza	Brak zdania
Ogółem	15	24	55	7
Płeć				
Mężczyźni	14	22	57	6
Kobiety	15	26	52	8
Wiek				
Do 29	15	24	51	10
30-39	15	24	57	4
40-49	14	23	57	6
50 i więcej lat	12	22	54	12
Miejsce zamieszkania				
Wieś	15	24	55	6
Miasto ogółem	14	24	55	7
Miasto do 50 tys.	12	23	58	7
Miasto 51-200 tys.	13	21	57	9
Miasto pow. 200 tys.	17	26	51	6
Wykształcenie				
Podstawowe	10	23	58	10
Zasadnicze zawodowe	15	20	58	6
Średnie	16	27	52	5
Wyższe	19	26	49	6
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	11	18	65	6
zakłady do 500	14	11	69	7
od 501 do 3000	6	20	68	7
3001 i więcej pracown.	17	25	55	3
Budownictwo	11	20	58	11
Inne prod. materialnej	20	21	53	6
Oświata, zdrowie itp.	19	45	29	7
Administ.r. i wymiar sprawied.	12	25	54	8
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	7	14	70	9
Raczej zła	6	28	57	9
Przeciętna	17	25	53	5
Raczej dobra	27	22	44	7
Bardzo dobra i dobra	28	23	44	5
Stanowisko				
Szeregowo	13	25	55	8
Kierownicze	20	20	56	4
Przynależność do:				
"Solidarności"	18	20	58	5
OPZZ	16	20	58	6
Nie należący do zw. zaw.	13	26	53	8
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	27	22	46	5
Wynik niepewny	12	24	58	6
Nie uda się	6	20	71	3
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	3	18	75	4
Duże	9	18	67	6
Niewielkie	18	26	48	8
Żadne	23	30	40	8
Pytanie: Jak Pan(i) sądzi, czy w Pana(i) zakładzie, przedsiębiorstwie w porównaniu z końcem ubiegłego roku, sprawy idą lepiej, czy gorzej? 1. O wiele lepiej 2. Trochę lepiej 3. Tak samo 4. Trochę gorzej 5. O wiele gorzej 7. Trudno powiedzieć				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej (N=994)

Tabela 2 Przewidywania rozwoju sytuacji w zakładzie (w %)

Charakterystyka postawy badanych	Poprawa	Bez zmian	Pogorszenie
Ogółem	23	43	33
Płeć			
Mężczyźni	24	40	36
Kobiety	22	48	30
Wiek			
Do 29	28	42	30
30-39	20	44	36
40-49	26	40	34
50 i więcej lat	22	49	29
Miejsce zamieszkania			
Wieś	25	40	35
Miasto ogółem	23	45	32
Miasto do 50 tys.	24	40	37
Miasto 51-200 tys.	20	51	29
Miasto pow. 200 tys.	24	45	31
Wykształcenie			
Podstawowe	20	42	37
Zasadnicze zawodowe	25	41	33
Średnie	25	42	33
Wyższe	21	56	24
Miejsce pracy			
Przemysł ogółem, w tym	25	41	34
zakłady do 500	30	40	29
od 501 do 3000	20	41	39
3001 i więcej pracown.	27	43	30
Budownictwo	19	35	46
Inne prod. materialnej	28	38	34
Oświata, zdrowie itp.	19	66	16
Administ.r. i wymiar sprawied.	11	45	44
Ocena sytuacji materialnej			
Bardzo zła i zła	17	37	46
Raczej zła	13	43	44
Przeciętna	26	47	27
Raczej dobra	39	39	22
Bardzo dobra i dobra	32	39	29
Stanowisko			
Szeregowie	21	44	34
Kierownicze	29	40	30
Przynależność do:			
"Solidarności"	24	41	35
OPZZ	23	41	37
Nie należący do zw. zaw.	23	46	31
Plan Balcerowicza			
Powiedzie się	43	38	19
Wynik niepewny	19	48	34
Nie uda się	8	16	76
Zagrożenie utratą pracy			
Bardzo duże	9	27	63
Duże	17	34	49
Niewielkie	28	52	20
Żadne	31	48	21
Pytanie: Ogólnie rzecz biorąc, sytuacja zakładu, w którym Pan(i) pracuje w najbliższych miesiącach: 1. poprawi się 2. nie zmieni się 3. pogorszy się			

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 3 Zadowolenie z pracy

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Zadowolony	Niezadowolony
Ogółem	73	27
Płeć		
Mężczyźni	71	29
Kobiety	75	25
Wiek		
Do 29	72	28
30-39	72	28
40-49	73	27
50 i więcej lat	77	23
Miejsce zamieszkania		
Wieś	73	28
Miasto ogółem	73	27
Miasto do 50 tys.	76	24
Miasto 51-200 tys.	73	27
Miasto pow. 200 tys.	71	29
Wykształcenie		
Podstawowe	68	32
Zasadnicze zawodowe	73	27
Średnie	72	28
Wyższe	83	17
Miejsce pracy		
Przemysł ogółem, w tym	71	29
zakłady do 500	76	24
od 501 do 3000	67	33
3001 i więcej pracown.	74	26
Budownictwo	68	32
Inne prod. materialnej	72	28
Oświata, zdrowie itp.	82	18
Administ.r. i wymiar sprawied.	75	25
Ocena sytuacji materialnej		
Bardzo zła i zła	52	48
Raczej zła	68	32
Przeciętna	77	23
Raczej dobra	90	10
Bardzo dobra i dobra	82	18
Stanowisko		
Szeregowy	73	27
Kierownicze	74	26
Przynależność do:		
"Solidarności"	74	26
OPZZ	74	26
Nie należący do zw. zaw.	72	28
Plan Balcerowicza		
Powiedzie się	83	17
Wynik niepewny	73	27
Nie uda się	52	48
Zagrożenie utratą pracy		
Bardzo duże	63	37
Duże	66	34
Niewielkie	76	24
Żadne	81	19
Pytanie: Czy, może Pan(i) powiedzieć, że ze swojej pracy jest: 1. bardzo zadowolony(a) 2. raczej zadowolony(a) 3. raczej niezadowolony(a) 4. zdecydowanie niezadowolony(a)		

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej (N=994)

Tabela 4 Sytuacja finansowa zakładu

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Poprawa	Bez zmian	Pogorszenie	Brak zdania
Ogółem	19	17	53	10
Płeć				
Mężczyźni	20	16	57	8
Kobiety	19	19	49	13
Wiek				
Do 29	25	15	51	10
30-39	17	18	57	7
40-49	19	18	52	10
50 i więcej lat	17	16	47	20
Miejsce zamieszkania				
Wieś	16	22	51	11
Miasto ogółem	21	15	54	10
Miasto do 50 tys.	16	17	58	9
Miasto 51-200 tys.	23	11	57	10
Miasto pow. 200 tys.	23	17	49	10
Wykształcenie				
Podstawowe	13	20	50	17
Zasadnicze zawodowe	23	12	54	11
Średnie	22	17	55	6
Wyższe	21	21	54	4
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	18	13	60	9
zakłady do 500	19	13	61	8
od 501 do 3000	14	14	61	10
3001 i więcej pracown.	24	10	55	10
Budownictwo	13	16	62	9
Inne prod. materialnej	22	17	51	10
Oświata, zdrowie itp.	25	28	36	10
Administr. i wymiar sprawied.	17	19	51	14
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	9	11	66	14
Raczej zła	9	24	57	10
Przeciętna	22	17	51	10
Raczej dobra	40	15	42	3
Bardzo dobra i dobra	46	8	36	10
Stanowisko				
Szeregowie	19	18	53	11
Kierownicze	22	15	56	7
Przynależność do:				
"Solidarności"	20	15	56	9
OPZZ	19	16	55	10
Nie należący do zw. zaw.	19	19	51	10
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	32	13	47	8
Wynik niepewny	17	19	56	9
Nie uda się	3	13	80	4
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	7	12	73	8
Duże	12	13	65	10
Niewielkie	21	20	48	11
Żadne	36	19	34	10
Pytanie: Czy w Pana(i) zakładzie pracy sytuacja finansowa instytucji, przedsiębiorstwa w tym roku: 1. znacznie poprawiła się 2. trochę poprawiła się 3. nie zmieniła się 4. trochę pogorszyła się 5. znacznie pogorszyła się 6. nie wiem, trudno powiedzieć				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 5 Zaopatrzenie surowcowo-materiałowe w zakładzie

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Poprawa	Bez zmian	Pogorszenie	Brak zdania
Ogółem	17	38	40	6
Płeć				
Mężczyźni	17	34	45	4
Kobiety	16	42	33	9
Wiek				
Do 29	16	42	37	5
30-39	18	37	40	5
40-49	15	35	42	7
50 i więcej lat	13	36	39	12
Miejsce zamieszkania				
Wieś	15	42	37	6
Miasto ogółem	17	36	41	6
Miasto do 50 tys.	18	32	44	6
Miasto 51-200 tys.	18	31	43	8
Miasto pow. 200 tys.	16	43	36	5
Wykształcenie				
Podstawowe	18	33	37	12
Zasadnicze zawodowe	16	35	43	5
Średnie	17	42	37	4
Wyższe	15	40	43	3
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	17	39	38	6
zakłady do 500	17	45	32	6
od 501 do 3000	14	37	42	7
3001 i więcej pracown.	20	37	40	3
Budownictwo	22	30	43	5
Inne prod. materialnej	22	36	36	6
Oświata, zdrowie itp.	8	41	43	8
Administr. i wymiar sprawied.	5	44	39	12
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	11	29	51	9
Raczej zła	10	38	45	8
Przeciętna	17	40	37	5
Raczej dobra	36	34	28	1
Bardzo dobra i dobra	28	44	21	8
Stanowisko				
Szeregowo	15	38	40	7
Kierowniczo	22	36	39	3
Przynależność do:				
"Solidarności"	16	35	43	6
OPZZ	18	38	41	3
Nie należący do zw. zaw.	16	39	38	7
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	23	37	36	5
Wynik niepewny	15	40	41	4
Nie uda się	13	19	59	9
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	13	32	48	7
Duże	14	33	47	7
Niewielkie	18	42	33	7
Żadne	19	38	39	4
Pytanie: Czy w Pana(i) zakładzie pracy zaopatrzenie w materiały i surowce, sprzęt, wyposażenie techniczne zakładu pracy, szkoły, szpitala, urzędu w tym roku: 1. znacznie poprawiło się 2. trochę poprawiło się 3. nie zmieniło się 4. trochę pogorszyło się 5. znacznie pogorszyło się 7. Nie wiem, trudno powiedzieć				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej (N=994)

Tabela 6 Stosunek pracowników zakładu do pracy

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Poprawa	Bez zmian	Pogorszenie	Brak zdania
Ogółem	41	39	17	4
Płeć				
Mężczyźni	40	40	18	3
Kobiety	43	37	16	4
Wiek				
Do 29	45	39	13	3
30-39	41	38	19	3
40-49	41	38	17	4
50 i więcej lat	36	41	17	5
Miejsce zamieszkania				
Wieś	44	36	17	3
Miasto ogółem	40	40	17	4
Miasto do 50 tys.	39	41	16	4
Miasto 51-200 tys.	44	33	19	5
Miasto pow. 200 tys.	37	43	16	3
Wykształcenie				
Podstawowe	38	39	16	6
Zasadnicze zawodowe	43	40	15	2
Średnie	43	36	17	3
Wyższe	35	41	22	2
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	46	34	17	3
zakłady do 500	44	30	21	5
od 501 do 3000	41	40	16	2
3001 i więcej pracown.	59	26	14	1
Budownictwo	41	40	15	4
Inne prod. materialnej	40	40	17	3
Oświata, zdrowie itp.	35	49	11	5
Administ. i wymiar sprawied.	32	34	25	8
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	36	33	27	4
Raczej zła	42	39	15	4
Przeciętna	40	41	15	3
Raczej dobra	46	34	15	5
Bardzo dobra i dobra	51	28	10	10
Stanowisko				
Szeregowe	40	40	16	4
Kierownicze	44	35	20	2
Przynależność do:				
"Solidarności"	47	36	14	2
OPZZ	42	35	21	3
Nie należący do zw. zaw.	37	41	17	5
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	60	28	10	3
Wynik niepewny	38	41	18	3
Nie uda się	22	43	32	3
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	38	24	37	2
Duże	41	37	19	4
Niewielkie	40	43	13	4
Żadne	45	38	12	5
Pytanie: Czy w Pana(i) zakładzie pracy chęć ludzi do pracy w tym roku: 1. znacznie poprawiła się 2. trochę poprawiła się 3. nie zmieniła się 4. trochę pogorszyła się 5. znacznie pogorszyła się 7. Nie wiem, trudno powiedzieć				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej (N=994)

Tabela 7 Organizacja pracy w zakładzie

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Poprawa	Bez zmian	Pogorszenie	Brak zdania
Ogółem	30	54	9	7
Płeć				
Mężczyźni	30	53	10	7
Kobiety	29	56	8	8
Wiek				
Do 29	32	52	10	7
30-39	29	55	9	7
40-49	31	57	7	5
50 i więcej lat	27	50	9	14
Miejsce zamieszkania				
Wieś	28	56	8	9
Miasto ogółem	31	53	10	7
Miasto do 50 tys.	28	55	12	6
Miasto 51-200 tys.	28	54	7	12
Miasto pow. 200 tys.	34	51	10	5
Wykształcenie				
Podstawowe	23	55	10	13
Zasadnicze zawodowe	32	49	10	9
Średnie	31	56	9	4
Wyższe	37	58	3	2
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	32	54	8	7
zakłady do 500	32	53	9	6
od 501 do 3000	28	57	7	8
3001 i więcej pracown.	39	48	7	6
Budownictwo	33	46	10	11
Inne prod. materialnej	32	50	11	6
Oświata, zdrowie itp.	24	65	3	8
Adminstr.i wymiar sprawied.	19	63	12	7
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	23	54	11	13
Raczej zła	30	51	10	10
Przeciętna	30	56	9	5
Raczej dobra	35	51	8	6
Bardzo dobra i dobra	38	46	8	8
Stanowisko				
Szeregowie	28	55	9	8
Kierownicze	35	50	9	5
Przynależność do:				
"Solidarności"	34	51	9	6
OPZZ	35	48	11	6
Nie należący do zw. zaw.	26	57	9	8
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	49	39	6	5
Wynik niepewny	27	58	9	6
Nie uda się	19	57	20	4
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	25	47	21	6
Duże	25	57	9	10
Niewielkie	33	54	7	6
Żadne	33	53	6	8
Pytanie: Czy w Pana(i) zakładzie pracy organizacja pracy w tym roku: 1. znacznie poprawiła się 2. trochę poprawiła się 3. nie zmieniła się 4. trochę pogorszyła się 5. znacznie pogorszyła się 7. Nie wiem, trudno powiedzieć				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 8 Wykorzystanie kwalifikacji pracowników

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Poprawa	Bez zmian	Pogorszenie	Brak zdania
Ogółem	23	62	5	10
Płeć				
Mężczyźni	23	63	6	9
Kobiety	23	61	3	12
Wiek				
Do 29	25	60	4	12
30-39	23	66	5	6
40-49	23	61	4	12
50 i więcej lat	19	56	5	20
Miejsce zamieszkania				
Wieś	23	63	3	10
Miasto ogółem	23	62	5	10
Miasto do 50 tys.	15	70	4	10
Miasto 51-200 tys.	28	56	4	13
Miasto pow. 200 tys.	26	59	7	8
Wykształcenie				
Podstawowe	16	59	5	20
Zasadnicze zawodowe	23	61	4	12
Średnie	27	63	6	5
Wyższe	28	70	1	1
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	24	60	5	11
zakłady do 500	25	61	5	8
od 501 do 3000	22	60	5	13
3001 i więcej pracown.	26	59	5	10
Budownictwo	23	65	2	9
Inne prod. materialnej	26	58	6	10
Oświata, zdrowie itp.	17	70	3	11
Administr. i wymiar sprawied.	20	66	5	8
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	20	55	11	14
Raczej zła	20	61	3	16
Przeciętna	22	66	4	8
Raczej dobra	30	60	3	6
Bardzo dobra i dobra	46	46	3	5
Stanowisko				
Szeregowie	22	62	4	12
Kierownicze	27	62	5	6
Przynależność do:				
"Solidarności"	27	62	5	6
OPZZ	25	57	8	10
Nie należący do zw. zaw.	21	63	4	12
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	37	53	4	6
Wynik niepewny	20	66	4	10
Nie uda się	23	61	10	6
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	17	62	12	10
Duże	23	62	6	9
Niewielkie	22	65	3	11
Żadne	30	56	3	11
Pytanie: Czy w Pana(i) zakładzie pracy wykorzystanie kwalifikacji pracowników w tym roku: 1. znacznie poprawiło się 2. trochę poprawiło się 3. nie zmieniło się 4. trochę pogorszyło się 5. znacznie pogorszyło się 7. Nie wiem, trudno powiedzieć				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej (N=994)

Tabela 9 Oszczędność materiałów i surowców

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Wzrosła	Bez zmian	Zmalała	Brak zdania
Ogółem	55	30	2	13
Płeć				
Mężczyźni	58	30	2	9
Kobiety	50	30	1	18
Wiek				
Do 29	57	29	3	11
30-39	52	34	1	13
40-49	59	27	1	12
50 i więcej lat	55	25	3	18
Miejsce zamieszkania				
Wieś	51	33	1	15
Miasto ogółem	57	29	2	12
Miasto do 50 tys.	57	32	3	8
Miasto 51-200 tys.	59	23	1	16
Miasto pow. 200 tys.	55	30	3	12
Wykształcenie				
Podstawowe	50	31	2	18
Zasadnicze zawodowe	58	31	2	10
Średnie	59	26	2	13
Wyższe	47	41	4	8
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	57	28	3	12
zakłady do 500	53	34	3	11
od 501 do 3000	58	25	3	13
3001 i więcej pracown.	60	25	1	14
Budownictwo	55	34	0	10
Inne prod. materialnej	51	32	2	15
Oświata, zdrowie itp.	50	50	0	0
Administr. i wymiar sprawied.	100	0	0	0
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	50	31	1	19
Raczej zła	66	22	2	11
Przeciętna	51	34	2	13
Raczej dobra	58	27	3	12
Bardzo dobra i dobra	65	32	0	3
Stanowisko				
Szeregowie	55	29	2	14
Kierownicze	54	35	3	8
Przynależność do:				
"Solidarności"	62	29	2	8
OPZZ	54	30	3	13
Nie należący do zw. zaw.	51	31	2	16
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	59	28	2	11
Wynik niepewny	54	31	2	12
Nie uda się	66	27	0	7
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	59	31	2	8
Duże	56	33	2	10
Niewielkie	53	30	2	15
Żadne	56	26	2	17
Pytanie: Czy w Pana(i) zakładzie pracy oszczędność materiałów i surowców w tym roku: 1. znacznie wzrosła 2. trochę wzrosła 3. nie zmieniła się 4. trochę zmalała 5. znacznie zmalała 7. Nie wiem, trudno powiedzieć 9. Nie dotyczy				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 10 Oszczędność energii elektrycznej

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Wzrosła	Bez zmian	Zmalała	Brak zdania
Ogółem	54	31	4	11
Płeć				
Mężczyźni	55	33	3	10
Kobiety	52	29	5	14
Wiek				
Do 29	53	36	1	10
30-39	52	32	6	11
40-49	59	26	4	12
50 i więcej lat	56	30	1	13
Miejsce zamieszkania				
Wieś	47	33	5	15
Miasto ogółem	57	30	3	10
Miasto do 50 tys.	55	33	3	9
Miasto 51-200 tys.	57	24	3	17
Miasto pow. 200 tys.	59	33	3	5
Wykształcenie				
Podstawowe	46	33	4	18
Zasadnicze zawodowe	54	31	3	11
Średnie	58	32	3	7
Wyższe	67	22	8	2
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	58	28	5	9
zakłady do 500	60	28	3	9
od 501 do 3000	53	29	5	12
3001 i więcej pracown.	64	26	6	5
Budownictwo	44	38	1	17
Inne prod. materialnej	53	32	4	12
Oświata, zdrowie itp.	0	100	0	0
Administr. i wymiar sprawied.	67	33	0	0
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	55	29	2	14
Raczej zła	60	30	2	7
Przeciętna	49	33	5	13
Raczej dobra	56	33	3	8
Bardzo dobra i dobra	71	23	3	3
Stanowisko				
Szeregowo	52	31	4	13
Kierowniczo	60	31	3	6
Przynależność do:				
"Solidarności"	58	31	3	8
OPZZ	59	25	3	13
Nie należący do zw. zaw.	49	34	4	13
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	60	31	2	7
Wynik niepewny	53	32	5	11
Nie uda się	64	23	2	11
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	68	23	4	4
Duże	49	34	4	13
Niewielkie	55	30	3	12
Żadne	50	36	3	11
Pytanie: Czy w Pana(i) zakładzie pracy oszczędność energii (elektrycznej czy ciepłej) w tym roku: 1. znacznie wzrosła 2. trochę wzrosła 3. nie zmieniła się 4. trochę zmalała 5. znacznie zmalała 7. Nie wiem, trudno powiedzieć 9. Nie dotyczy				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej (N=994)

Tabela 11 Wielkość produkcji

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Wzrosła	Bez zmian	Zmalała	Brak zdania
Ogółem	16	21	53	10
Płeć				
Mężczyźni	13	21	57	10
Kobiety	21	21	47	11
Wiek				
Do 29	16	22	52	10
30-39	17	18	55	9
40-49	11	26	52	10
50 i więcej lat	15	22	50	14
Miejsce zamieszkania				
Wieś	16	20	50	15
Miasto ogółem	15	22	55	8
Miasto do 50 tys.	16	24	54	5
Miasto 51-200 tys.	11	17	60	13
Miasto pow. 200 tys.	18	23	51	8
Wykształcenie				
Podstawowe	12	20	52	16
Zasadnicze zawodowe	15	24	49	13
Średnie	19	21	57	3
Wyższe	18	14	61	6
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	14	22	57	7
zakłady do 500	14	21	62	3
od 501 do 3000	14	20	59	7
3001 i więcej pracown.	14	26	47	14
Budownictwo	11	21	50	19
Inne prod. materialnej	20	20	49	11
Oświata, zdrowie itp.	33	33	33	0
Administ.r. i wymiar sprawied.	33	0	67	0
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	10	15	57	18
Raczej zła	15	25	49	11
Przeciętna	15	21	55	8
Raczej dobra	25	23	46	6
Bardzo dobra i dobra	35	19	42	3
Stanowisko				
Szeregowie	15	21	53	11
Kierownicze	17	23	53	7
Przynależność do:				
"Solidarności"	15	23	52	10
OPZZ	16	23	52	9
Nie należący do zw. zaw.	16	20	53	11
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	29	20	40	10
Wynik niepewny	13	22	57	9
Nie uda się	7	20	68	5
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	12	9	75	3
Duże	14	19	58	9
Niewielkie	17	25	45	13
Żadne	16	25	47	12
Pytanie: Czy w Pana(i) zakładzie pracy wielkość produkcji (w przemyśle i budownictwie), wielkość obrotów (w handlu), wielkość usług (w łączności, transporcie, materialnych usługach dla ludności) w tym roku: 1. znacznie wzrosła 2. trochę wzrosła 3. nie zmieniła się 4. trochę zmalała 5. znacznie zmalała 7. Nie wiem, trudno powiedzieć 9. Nie dotyczy				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 12 Możliwość zbytu wyrobów

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Wzrosła	Bez zmian	Zmalała	Brak zdania
Ogółem	7	13	69	10
Płeć				
Mężczyźni	7	13	71	9
Kobiety	7	13	67	12
Wiek				
Do 29	6	14	69	10
30-39	9	11	70	9
40-49	5	13	72	10
50 i więcej lat	4	17	64	16
Miejsce zamieszkania				
Wieś	5	14	67	14
Miasto ogółem	8	13	71	9
Miasto do 50 tys.	7	15	72	6
Miasto 51-200 tys.	8	11	70	11
Miasto pow. 200 tys.	8	13	70	9
Wykształcenie				
Podstawowe	5	13	65	17
Zasadnicze zawodowe	6	15	67	12
Średnie	9	12	73	6
Wyższe	6	8	84	2
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	4	7	82	7
zakłady do 500	4	5	87	4
od 501 do 3000	3	5	86	6
3001 i więcej pracown.	6	11	68	15
Budownictwo	9	18	52	21
Inne prod. materialnej	10	20	59	10
Oświata, zdrowie itp.	0	0	100	0
Administr. i wymiar sprawied.	0	0	67	33
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	6	10	70	14
Raczej zła	6	11	73	11
Przeciętna	6	14	70	9
Raczej dobra	14	20	57	9
Bardzo dobra i dobra	10	13	68	10
Stanowisko				
Szeregowe	6	13	69	12
Kierownicze	9	14	70	6
Przynależność do:				
"Solidarności"	7	15	67	11
OPZZ	7	14	66	14
Nie należący do zw. zaw.	7	13	71	10
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	15	12	60	13
Wynik niepewny	6	15	71	8
Nie uda się	0	5	86	9
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	4	5	87	3
Duże	5	8	78	9
Niewielkie	8	18	62	12
Żadne	9	16	61	14
<p>Pytanie: Czy w Pana(i) zakładzie pracy możliwość zbytu wyrobów produkowanych przez Pana(i) zakład pracy (w przemyśle), możliwość zdobywania zamówień (w budownictwie, materialnych usługach dla ludności, transporcie, łączności), możliwość sprzedaży posiadanych towarów (w handlu wewnętrznym i handlu zagranicznym) w tym roku: 1. znacznie wzrosła 2. trochę wzrosła 3. nie zmieniła się 4. trochę zmalała 5. znacznie zmalała 7. Nie wiem, trudno powiedzieć 9. Nie dotyczy</p>				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 13 Zły pracownik w zakładzie

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Jest zwolniony	Ma szansę poprawy	Jest przesuwany	Jest tolerowany	Nie dostrzegany
Ogółem	24	35	15	17	9
Płeć					
Mężczyźni	27	33	15	18	7
Kobiety	21	37	15	17	11
Wiek					
Do 29	21	36	14	18	10
30-39	24	36	14	18	8
40-49	29	28	17	17	9
50 i więcej lat	24	39	17	12	8
Miejsce zamieszkania					
Wieś	25	34	14	18	9
Miasto ogółem	24	35	16	17	8
Miasto do 50 tys.	23	39	15	17	6
Miasto 51-200 tys.	32	30	15	14	8
Miasto pow. 200 tys.	20	36	16	19	10
Wykształcenie					
Podstawowe	32	29	15	16	8
Zasadnicze zawodowe	24	32	18	16	10
Średnie	22	38	14	17	9
Wyższe	15	45	12	23	6
Miejsce pracy					
Przemysł ogółem, w tym	27	31	19	15	8
zakłady do 500	25	41	17	10	6
od 501 do 3000	29	23	23	18	7
3001 i więcej pracown.	25	33	14	17	11
Budownictwo	36	27	11	20	6
Inne prod. materialnej	27	34	16	16	7
Oświata, zdrowie itp.	12	48	9	17	14
Administ. i wymiar sprawied.	2	44	11	30	14
Ocena sytuacji materialnej					
Bardzo zła i zła	27	28	18	16	12
Raczej zła	26	31	15	21	7
Przeciętna	22	37	15	18	8
Raczej dobra	27	44	13	9	7
Bardzo dobra i dobra	27	30	16	11	16
Stanowisko					
Szeregowie	24	33	16	18	9
Kierownicze	24	40	14	15	7
Przynależność do:					
"Solidarności"	25	33	16	16	10
OPZZ	29	35	17	13	6
Nie należący do zw. zaw.	23	35	14	19	9
Plan Balcerowicza					
Powiedzie się	25	39	19	11	6
Wynik niepewny	23	36	15	17	9
Nie uda się	28	22	9	28	14
Zagrożenie utratą pracy					
Bardzo duże	34	24	19	15	8
Duże	26	32	16	16	10
Niewielkie	22	36	14	20	8
Żadne	20	45	15	13	7

Pytanie: Kiedy ktoś w Pan(i) zakładzie, na wydziale, nie pracuje jak należy to na ogół: 1. zostaje zwolniony 2. daje mu się szansę poprawy 3. przesuwa się go do innej pracy 4. przyryka się na to oczy 5. nie widzi się tego

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 14 Warunki dobrego wynagradzania

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Dobra praca	Uległość	Koleżeńskość	Agresywność	Układy	Fuchy	Kradzież	Aktywność związkowa	Brak warunków
Ogółem	38	8	2	8	8	11	2	0	22
Płeć									
Mężczyźni	39	10	2	7	7	14	2	1	19
Kobiety	37	6	2	10	10	8	2	0	26
Wiek									
Do 29	33	13	2	9	7	15	2	0	20
30-39	36	8	2	8	8	12	2	0	24
40-49	43	3	2	7	10	10	2	2	22
50 i więcej lat	45	9	2	10	7	6	1	0	21
Miejsce zamieszkania									
Wieś	38	6	1	9	9	12	2	0	22
Miasto ogółem	38	9	2	8	8	11	1	0	22
Miasto do 50 tys.	36	10	3	7	6	12	1	0	25
Miasto 51-200 tys.	41	10	1	7	9	12	1	2	18
Miasto pow. 200 tys.	38	7	3	9	8	11	2	0	23
Wykształcenie									
Podstawowe	36	8	2	10	9	11	2	1	23
Zasadnicze zawodowe	39	11	1	8	6	15	2	0	17
Średnie	39	8	3	7	8	10	1	0	26
Wyższe	40	3	1	9	13	8	1	0	25
Miejsce pracy									
Przemysł ogółem, w tym	42	10	2	10	7	9	3	1	17
zakłady do 500	46	9	2	6	5	8	4	0	20
od 501 do 3000	37	10	2	12	8	11	2	0	19
3001 i więcej pracown.	47	9	1	13	10	6	2	3	8
Budownictwo	27	8	1	12	7	27	2	0	16
Inne prod. materialnej	42	7	3	6	6	14	1	0	20
Oświata, zdrowie itp.	31	6	1	4	9	5	0	0	44
Administr.i wymiar sprawied.	31	14	3	8	15	2	0	0	27
Ocena sytuacji materialnej									
Bardzo zła i zła	22	10	2	10	11	8	1	1	37
Raczej zła	28	9	3	9	8	13	2	0	28
Przeciętna	42	8	2	7	8	13	2	0	18
Raczej dobra	55	6	0	9	7	8	0	0	16
Bardzo dobra i dobra	64	8	3	10	5	3	0	0	8
Stanowisko									
Szeregowe	36	9	2	8	9	11	2	0	23
Kierownicze	46	5	1	8	5	12	2	0	20
Przynależność do:									
"Solidarności"	32	13	1	8	9	16	3	0	17
OPZZ	46	4	1	11	6	11	2	1	18
Nie należący do zw. zaw.	39	6	2	7	8	10	1	0	25
Plan Balcerowicza									
Powiedzie się	45	6	3	8	10	10	1	0	16
Wynik niepewny	37	9	1	8	8	11	1	0	24
Nie uda się	32	3	4	7	6	17	6	1	23
Zagrożenie utratą pracy									
Bardzo duże	30	6	3	7	8	12	3	0	31
Duże	30	11	3	9	10	13	1	0	23
Niewielkie	43	6	1	9	7	12	1	0	21
Żadne	45	11	1	4	8	8	2	1	21

Pytanie: W Pana(i) zakładzie pracy można dobrze zarobić? 1. dobrą i fachową pracą 2. nie narażając się przełożonym 3. nie narażając się kolegom, współpracownikom 4. wykluczając się o swoje 5. mając układy z szefem 6. robiąc boki i fuchy 7. wynosząc z zakładu co się da sprzedać 8. działając w związkach 9. w ogóle nie da się zarobić

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 15 Związek wynagradzania z wynikami zakładu

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Duży	Niewielki	Żaden
Ogółem	47	28	25
Płeć			
Mężczyźni	50	30	19
Kobiety	42	25	33
Wiek			
Do 29	40	37	24
30-39	48	27	26
40-49	54	21	24
50 i więcej lat	45	25	30
Miejsce zamieszkania			
Wieś	52	26	23
Miasto ogółem	45	28	27
Miasto do 50 tys.	47	24	29
Miasto 51-200 tys.	48	29	23
Miasto pow. 200 tys.	41	31	27
Wykształcenie			
Podstawowe	49	23	28
Zasadnicze zawodowe	54	31	15
Średnie	43	31	26
Wyższe	33	21	45
Miejsce pracy			
Przemysł ogółem, w tym	57	33	10
zakłady do 500	61	30	9
od 501 do 3000	53	36	11
3001 i więcej pracown.	60	31	9
Budownictwo	53	34	13
Inne prod. materialnej	56	28	15
Oświata, zdrowie itp.	8	13	79
Administr. i wymiar sprawied.	17	21	62
Ocena sytuacji materialnej			
Bardzo zła i zła	50	28	23
Raczej zła	43	28	29
Przeciętna	46	29	26
Raczej dobra	49	25	25
Bardzo dobra i dobra	64	21	15
Stanowisko			
Szeregowie	44	28	28
Kierownicze	55	29	16
Przynależność do:			
"Solidarności"	47	36	17
OPZZ	48	27	25
Nie należący do zw. zaw.	46	24	30
Plan Balcerowicza			
Powiedzie się	49	27	24
Wynik niepewny	46	29	25
Nie uda się	54	23	23
Zagrożenie utratą pracy			
Bardzo duże	54	20	26
Duże	48	32	20
Niewielkie	47	29	24
Żadne	39	25	36
Pytanie: Czy Pana(i) zarobki zależą od tego, jak działa Pana(i) przedsiębiorstwo? 1. Tak, w dużym stopniu 2. Tak, choć w niewielkim stopniu 3. W ogóle nie zależą			

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 16 Deklaracje przystąpienia do strajku

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Pewne	Możliwe	Mało prawdopodobne	Wykluczone
Ogółem	10	33	29	28
Płeć				
Mężczyźni	13	36	27	23
Kobiety	5	28	33	35
Wiek				
Do 29	11	40	30	19
30-39	9	36	28	27
40-49	11	22	35	32
50 i więcej lat	7	26	24	42
Miejsce zamieszkania				
Wieś	13	35	26	26
Miasto ogółem	9	32	31	29
Miasto do 50 tys.	7	37	33	23
Miasto 51-200 tys.	13	32	28	27
Miasto pow. 200 tys.	6	27	31	36
Wykształcenie				
Podstawowe	12	35	25	28
Zasadnicze zawodowe	14	33	32	21
Średnie	6	34	31	29
Wyższe	3	21	29	47
Miejsce pracy				
Przemysł ogółem, w tym	10	33	31	25
zakłady do 500	19	29	32	20
od 501 do 3000	6	41	27	25
3001 i więcej pracown.	7	22	40	31
Budownictwo	8	42	25	25
Inne prod. materialnej	11	33	28	29
Oświata, zdrowie itp.	8	25	30	36
Administ.r. i wymiar sprawied.	7	25	32	36
Ocena sytuacji materialnej				
Bardzo zła i zła	22	38	19	21
Raczej zła	10	38	30	22
Przeciętna	8	32	32	28
Raczej dobra	2	20	31	47
Bardzo dobra i dobra	0	17	31	51
Stanowisko				
Szeregowo	11	34	28	26
Kierownicze	6	26	33	35
Przynależność do:				
"Solidarności"	10	38	27	25
OPZZ	11	28	32	29
Nie należący do zw. zaw.	9	31	30	30
Plan Balcerowicza				
Powiedzie się	7	21	29	43
Wynik niepewny	8	36	31	24
Nie uda się	34	45	9	12
Zagrożenie utratą pracy				
Bardzo duże	11	37	27	26
Duże	11	41	25	23
Niewielkie	8	29	34	29
Żadne	11	26	25	37
Pytanie: Jeżeli w Pana(i) zakładzie pracy zorganizowano by spontaniczny strajk, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nim udział? 1. Z całą pewnością 2. Możliwe 3. Mało prawdopodobne 4. Na pewno nie				

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej (N=994)

Tabela 17 Troska NSZZ "Solidarność" o płace i zapewnienie zatrudnienia (w %)

Charakterystyka postawy badanych	Należyta	Za mało	Żadna
Ogółem	24	55	21
Płeć			
Mężczyźni	26	54	20
Kobiety	22	57	21
Wiek			
Do 29	24	61	15
30-39	25	52	23
40-49	26	51	23
50 i więcej lat	21	60	19
Miejsce zamieszkania			
Wieś	24	52	24
Miasto ogółem	24	56	20
Miasto do 50 tys.	18	61	21
Miasto 51-200 tys.	27	55	18
Miasto pow. 200 tys.	26	54	20
Wykształcenie			
Podstawowe	21	60	19
Zasadnicze zawodowe	25	56	19
Średnie	24	54	22
Wyższe	29	46	25
Miejsce pracy			
Przemysł ogółem, w tym	22	59	19
zakłady do 500	22	60	18
od 501 do 3000	18	61	21
3001 i więcej pracown.	28	53	19
Budownictwo	30	55	15
Inne prod. materialnej	26	52	22
Oświata, zdrowie itp.	26	55	19
Administr. i wymiar sprawied.	21	41	38
Ocena sytuacji materialnej			
Bardzo zła i zła	15	58	27
Raczej zła	18	61	21
Przeciętna	26	54	20
Raczej dobra	39	44	17
Bardzo dobra i dobra	44	41	16
Stanowisko			
Szeregowie	23	57	20
Kierownicze	28	50	22
Przynależność do:			
"Solidarności"	38	53	8
OPZZ	23	51	26
Nie należący do zw. zaw.	17	57	26
Plan Balcerowicza			
Powiedzie się	45	43	12
Wynik niepewny	21	60	20
Nie uda się	9	34	57
Zagrożenie utratą pracy			
Bardzo duże	15	52	33
Duże	22	58	21
Niewielkie	26	57	17
Żadne	30	49	21
Pytanie: Czy, Pana(i) zdaniem, NSZZ "Solidarność" należycie dba o płace i zapewnienie zatrudnienia? 1. Należycie 2. Za mało 3. Wcale			

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)

Tabela 18 Troska związków OPZZ o płace i zapewnienie zatrudnienia (w %)

Charakterystyka postawy badanych	Należyta	Za mała	Żadna
Ogółem	17	56	27
Płeć			
Mężczyźni	19	55	26
Kobiety	15	58	27
Wiek			
Do 29	14	58	28
30-39	18	54	28
40-49	19	54	26
50 i więcej lat	18	61	21
Miejsce zamieszkania			
Wieś	19	52	29
Miasto ogółem	16	58	26
Miasto do 50 tys.	16	56	28
Miasto 51-200 tys.	17	61	21
Miasto pow. 200 tys.	16	56	28
Wykształcenie			
Podstawowe	17	59	24
Zasadnicze zawodowe	16	60	23
Średnie	16	52	32
Wyższe	28	47	26
Miejsce pracy			
Przemysł ogółem, w tym	18	56	25
zakłady do 500	24	54	21
od 501 do 3000	14	60	26
3001 i więcej pracown.	20	52	28
Budownictwo	21	52	27
Inne prod. materialnej	14	56	30
Oświata, zdrowie itp.	18	57	25
Administ.r. i wymiar sprawied.	19	54	27
Ocena sytuacji materialnej			
Bardzo zła i zła	17	49	34
Raczej zła	11	61	27
Przeciętna	18	56	26
Raczej dobra	31	50	19
Bardzo dobra i dobra	24	66	10
Stanowisko			
Szeregowe	16	58	26
Kierownicze	22	48	30
Przynależność do:			
"Solidarności"	19	57	23
OPZZ	29	53	18
Nie należący do zw. zaw.	13	56	31
Plan Balcerowicza			
Powiedzie się	31	50	19
Wynik niepewny	14	58	28
Nie uda się	12	48	39
Zagrożenie utratą pracy			
Bardzo duże	13	56	31
Duże	13	57	29
Niewielkie	21	58	22
Żadne	18	51	31
Pytanie: Czy, Pana(i) zdaniem, związki skupione w OPZZ należyte dbają o płace i zapewnienie zatrudnienia? 1. Należyte 2. Za mało 3. Wcale			

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej (N=994)

Tabela 19 Troska innych związków o płace i zapewnienie zatrudnienia

(w %)

Charakterystyka postawy badanych	Należyta	Za mało	Żadna
Ogółem	8	43	49
Płeć			
Mężczyźni	8	40	51
Kobiety	8	46	46
Wiek			
Do 29	8	49	43
30-39	9	39	52
40-49	7	40	53
50 i więcej lat	8	47	45
Miejsce zamieszkania			
Wieś	10	41	49
Miasto ogółem	7	44	49
Miasto do 50 tys.	5	43	52
Miasto 51-200 tys.	6	45	48
Miasto pow. 200 tys.	9	44	47
Wykształcenie			
Podstawowe	6	47	47
Zasadnicze zawodowe	9	44	48
Średnie	7	39	54
Wyższe	14	42	43
Miejsce pracy			
Przemysł ogółem, w tym	8	43	49
zakłady do 500	7	49	43
od 501 do 3000	8	46	45
3001 i więcej pracown.	8	30	62
Budownictwo	5	34	62
Inne prod. materialnej	8	42	49
Oświata, zdrowie itp.	11	44	45
Adminstr.i wymiar sprawied.	11	53	37
Ocena sytuacji materialnej			
Bardzo zła i zła	6	33	61
Raczej zła	6	47	47
Przeciętna	9	44	47
Raczej dobra	12	38	50
Bardzo dobra i dobra	5	68	26
Stanowisko			
Szeregowie	8	44	48
Kierownicze	8	41	52
Przynależność do:			
"Solidarności"	8	42	50
OPZZ	9	49	42
Nie należący do zw. zaw.	8	41	51
Plan Balcerowicza			
Powiedzie się	16	36	48
Wynik niepewny	6	45	49
Nie uda się	6	35	60
Zagrożenie utratą pracy			
Bardzo duże	4	41	55
Duże	6	42	52
Niewielkie	10	44	46
Żadne	10	43	46
Pytanie: Czy, Pana(i) zdaniem, inne związki zawodowe należycie dbają o płace i zapewnienie zatrudnienia? 1. Należyście 2. Za mało 3. Wcale			

Sondaż CBOS zrealizowany w dniach 1 - 4 marca 1990 na ogólnopolskiej próbie udziałowej zatrudnionych w gospodarce społecznej (N=994)